

6. Некрасов И.Б. Основы физической подготовки туристов [Текст] // Физическая культура в школе. – 2006. – № 4. – С. 62-65.

7. Спортивний туризм. Єдина спортивна класифікація України [Текст] // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2010. – № 20. – С. 16–18.

Жалій Т.В.

*кандидат історичних наук, доцент,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРАВознавчих ДИСЦИПЛІН

Сьогодні проблема формування правосвідомої молоді в сучасній Україні є однією з пріоритетних. Актуальності їй додають нестабільність внутрішнього життя країни та відсутність зовнішньополітичних констант. І хоча держава звертає особливу увагу до цього питання, правоосвітня й правовиховна робота в закладах освіти потребує вдосконалення.

У статті розглянемо особливості формування інформаційно-правової компетентності майбутніх учителів у процесі опанування навчальних програм правознавчих дисциплін вищої школи.

Останні публікації вчених стосуються процесу формування правових знань та вмінь підростаючого покоління. Тому інформативним для підготовки розвідки став посібник Т. Архипової, котра обґрунтувала систему правових знань і компетенцій та визначила теоретичні засади опанування матеріалу для особливих категорій осіб [1]. О. Болотова висвітлює особливості правової підготовки майбутніх учителів, вказуючи на її обов'язковість [3]. У працях О. Бардінова й С. Будникова розкриваються проблеми підвищення рівня правової свідомості школярів у ході здійснення правоосвітньої та правовиховної діяльності педагогічного колективу [2; 4]. У розвідках А. Дмитренка й А. Лігоцького пояснюються складові системи правової освіти й правового виховання сучасної молоді [5; 7]. А дослідниця О. Ковальська актуалізує проблему моделювання системи управління правовою освітою учнів загальноосвітніх навчальних закладів в умовах суспільних змін [6].

Вкажемо, що для майбутніх учителів, незалежно від напряму підготовки й подальшої кваліфікації, важливим є набуття одного з видів правових компетентностей – інформаційно-правової. Під цим терміном розуміємо вміння майбутніх педагогів працювати з джерелами юридичної інформації, аналізувати нормативно-правові акти, користуватись довідковою літературою, Інтернетом для самостійного пошуку інформації. Це вважаємо необхідним і для процесу професійного вдосконалення та їхньої подальшої роботи в загальноосвітньому навчальному закладі, і для самовдосконалення й продовження самоосвіти, набуття власного соціального досвіду.

У ході вивчення правознавчих дисциплін, які передбачені галузевими стандартами вищої освіти, як правило, за рахунок вибіркової частини навчального плану, майбутні педагоги можуть опановувати такі навчальні курси: «Правознавство», «Конституційне право України», «Основи конституційного права», «Правові основи освітньої діяльності» та ін. Майбутні вчителі правознавства вивчають широкий спектр юридичних дисциплін, тому методичні вимоги до їхньої правової освіти й виховання є предметом окремого дослідження.

Основними розділами при вивченні правознавчих курсів є основи публічних та приватних галузей права України, тому опрацювання текстів нормативно-правових актів є обов'язковою формою роботи на семінарських та практичних заняттях. Для вивчення дисциплін потрібно сформувати підбірку правових актів. Основні вимоги до цього етапу такі: визначити коло правових актів (з традиційною класифікацією: Конституція України, кодифіковані акти, конституційні закони, підзаконні акти), запропонувати студентам здійснити їх самостійний пошук (в офіційних виданнях, на електронних ресурсах); запропонувати алгоритм роботи з нормативно-правовим актом (або скласти його колективно).

Як альтернативні пропонуємо такі форми роботи з правовими актами, які варто диференціювати, залежно від напряму підготовки, рівня навчальних досягнень студентів:

- коментоване читання текстів нормативно-правових актів із залученням матеріалів офіційних коментарів та офіційних тлумачень Конституційного Суду України;

- опрацювання змісту документів на предмет: складання кросвордів, анаграм, юридичних рівнянь, пропущених слів у фрагментах правових актів, заповнення термінологічних словників та ін.

- вивчення тексту документу й складання на його основі правових ситуацій та юридичних задач.

Зміст нормативно-правових актів варто використовувати для підготовки виховних заходів на правову тематику, наприклад, текст «Декларації принципів толерантності» слід опрацювати до Міжнародного дня толерантності, а норми «Загальної декларації прав людини» – при відзначенні Міжнародного дня захисту прав людини.

Особливу увагу звертаємо на вивчення новел українського законодавства, тому слід організувати таку форму роботи, як «Брифінг майбутнього юриста», коли на занятті студенти по черзі інформують про нові законодавчі акти й ратифіковані міжнародні договори, зміни, які вносяться в чинні документи. Це сприятиме тому, що майбутні педагоги знатимуть інформаційну насиченість офіційних порталів парламенту, уряду, міністерств та відомств, громадських організацій. Тому пропонуємо такі форми роботи з електронними ресурсами: роботи в парах чи малих групах для висвітлення такого питання: «Опрацюйте сайт <https://minjust.gov.ua/> (Міністерства юстиції України) та розкажіть групі про 5 останніх обговорень нормативно-правових актів» чи «На основі опрацювання електронного ресурсу <http://helsinki.org.ua/index.php?r=1.4.1> (сайту Української Гельсінської спілки з прав людини) охарактеризуйте статистичні дані про найбільш масові порушення прав людини у 2015 році».

Вивчення змісту нормативно-правових актів на заняттях при вивченні правознавчих дисциплін є обов'язковою формою роботи, оскільки уявлення студентів про право, закон, норми повинно бути підкріплене ґрунтовною аргументацією. Переконлива мотивація й потреба в дотриманні правових норм та встановлених державою правил свідчить про більш вищий рівень правової компетентності – аксіологічно-правової.

Отже, формування інформаційно-правової компетентності майбутніх учителів у процесі опанування навчальних програм правознавчих курсів є важливим напрямком роботи викладачів профільних кафедр. Оволодіння такими вміннями сприятимуть ефективній професійній діяльності майбутніх педагогів, накопиченню соціального досвіду й вихованню правосвідомих молодих осіб, котрі поважають закон, виконують передбачені державою обов'язки й здатні стати на захист своєї країни.

Пріоритетними шляхами подальших наукових пошуків вважаємо:

- подальше науково-методичне обґрунтування необхідності включення ширшого спектру правознавчих дисциплін у навчальний план підготовки фахівців різних напрямів підготовки;
- вивчення правових засад освітньої діяльності у процесі фахової підготовки майбутніх учителів;
- поглиблення наукових пошуків у сфері урізноманітнення форм і методів право освітньої й право виховної роботи у вищій та середній школах.

Список використаних джерел:

1. Архипова Т. Основи правових знань. Навчальний посібник [для вчителів-дефектологів, вихователів, учнів з особливими потребами спеціальних шкіл-інтернатів] [Текст] // Дефектолог. – 2014. – серп. (№ 8). – Вкладка.
2. Бардінов О. Формування правосвідомості школярів як проблема громадянсько-виховання [Текст] // Імідж сучасного педагога. – 2003. – № 2. – С. 57–59.
3. Болотова Е.Л. Правовая подготовка педагогов в условиях реформы системы образования [Текст] // Высшее образование сегодня. – 2006. – № 11. – С. 45–50.
4. Будникова С.Л. Принципи та проблеми організації правового навчання в сучасній школі [Текст] // Історія та правознавство. – 2013. – № 10. – С. 4–6.
5. Дмитренко А. Правова освіта й виховання [Текст] // Школа. – 2009. – № 3. – С. 41–55.
6. Ковальська О. Моделювання системи управління правовою освітою учнів загальноосвітніх навчальних закладів в умовах суспільних змін [Текст] // Імідж сучасного педагога. – 2011. – № 10. – С. 18–22.
7. Лігоцький А. Система правової освіти : пошуки і здобутки [Текст] // Право України. – 1997. – № 9. – С. 36–38.

Клименко С.І.

вчитель,

Спеціалізована середня загальноосвітня школа

I ступеня № 312 м. Києва

ЕТИМОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ МОВНОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-МОВНИКІВ

Основним напрямом розвитку педагогічної освіти є оновлення її змісту, орієнтованого, як зазначено у Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття»), на підвищення якості та гуманізацію процесу підготовки фахівців, що полягає в утвердженні людини як найвищої соціальної цінності, найповнішому розкритті її здібностей та задоволенні різноманітних освітніх потреб, забезпеченні пріоритетності загальнолюдських цінностей, формуванні цілісної картини світу, духовності, культури особистості.

Оскільки в Державній освітній програмі йдеться про етнізацію навчального процесу, що базується на мовній виховній концепції, одне із завдань викладача-лінгвіста полягає в тому, щоб підвищити мовний рівень студентів шляхом їхнього залучення до вивчення історико-культурного досвіду народу.

Враховуючи те, що одним із компонентів сучасного змісту освіти є знання про світ як результат суспільно-історичного способу пізнання, зосередимося на етимологічній роботі, що згідно з новими навчальними концепціями базується на передачі набутого досвіду молодому поколінню, що може стати надбанням особистості у її майбутній професійній діяльності.